

מים חיים

מכון 'ים שלמה'

מים חיים מתורת מורנו ורבנו גאון ישראל
כמוה"ר שלמה יהודה (הינוקא) שליט"א

ספר דגל מחנה יהודה

הקדמה

אמר רב הונא בגמ' פסחים (בדף ק"ח ע"ב) אותו הדור של יוצאי מצרים מקטני אמנה היו. מאידך כתיב (שמות י"ד, ל"א) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" משמע שהיו במדרגה של אמונה שהיא מדרגה כמו שרואים את ה' ב"ה "עין בעין".

אלא שקודם שזכו להארת דעת האמונה ממשה רבנו היו קטנים באמונה, שלא הייתה אמונתם מגולה. אבל לאחר שזכו לקבל את דעת האמונה ממשה רבנו שיאמינו בה' ב"ה כמו שכתוב (שם י"ג) "התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום" באו למדרגת האמונה כמו שרואים את ה' ב"ה בחוש, כמ"ש "וירא ישראל וגו'".

וגילוי האמונה הוא על ידי הפה שהוא אהרון כמ"ש "והוא יהיה לך לפה" (שם ד, טז). לכן קודם שהשיגו האמונה כתיב (שם י"ג, י) "ויצעקו העם אל ה'" והוא נקרא יחודא תתאה - שממשיכים את האמונה מלמטה. וגם לאחר שהשיגו האמונה, שלמות גילוי האמונה הוא גם כן על ידי הפה, ולכן תיכף אמרו שירה כמ"ש "ויאמינו בה' ובמשה עבדו. אז ישיר ישראל", והוא נקרא יחודא עילאה - שכאשר האמונה נגלית מלמעלה מגלים אותה למטה על ידי הפה. נמצא שמשה הוא דעת האמונה, ואהרן הוא גילוי האמונה בפה.

(משיעור מיום ה' צו תש"ע)

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, ב)

עתה דוקא בזמן הגלות הזה צריכים להחדיר בכל נשמות ישראל את האמונה בה' יתברך, כי עיקר גאולתנו ויציאתנו מאפלה לאורה הוא על ידי האמונה בה' יתברך.

כי צריך האדם לידע שהכל מה' יתברך, ולבקש ממנו יתברך שיזכה לאמונה שלמה בבחינת "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (ישעיה נב, ח), ולא יהיה לו שום ספקות חלילה עליו יתברך, ויאמין בגאולה באמונה שלמה.

כי צריכים להאמין בה' יתברך בדרך האמונה ולא בדרך מופת, ולזכור תמיד שאת הכל הוא יתברך מחייה ומהווה, כמו שכתוב: "ואתה מחייה את כולם" (נחמיה ט, ו).

ועתה הגענו לאן שהגענו, ומחמת כל ההסתרות והבלבולים נכנסו כל מיני כפירות בלבנו ה' יצילנו, וצריכים לצעוק הרבה על האמונה בה' יתברך, כי צריכים אנו להיגאל ביד רמה, ודוקא עתה הבעל דבר מנסה להחליש את נשמות ישראל בכל מיני ניסיונות, וצריכים להתגבר כנגד כל הכפירות ולהאמין בה' יתברך, ולא להקשות שום קושיא עליו יתברך, ואזי נזכה להיגאל.

ומחמת ענין זה צריכים להעלות את נשמות ישראל מחול אל הקודש, שזה ענין הגאולה. וזה מה שכתוב "בהעלותך את הנרות", והנרות מרמזים לנשמות ישראל, כמו שכתוב: "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז), נמצא שהנר זה ענין הנשמה, וזה "בהעלותך את הנרות" שמרמז שצריכים להעלות את נשמות ישראל.

ועל כן נאמר ענין זה דוקא לאהרן, כי אהרן הוא מרמז לפה, כמו שכתוב על אהרן: "הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לא-להים" (שמות ד, טז), והפה זה ענין אמונה, כמו שכתוב: "אודיע אמונתך בפני" (תהלים פט, ב), היינו שעיקר גילוי האמונה זוכין על ידי הפה, שמתפללין אליו יתברך כל הלב. ולכן נאמר ענין זה אל אהרן, שהוא ענין הפה והאמונה שדוקא הוא יכול להעלות את נשמות ישראל כמ"ש "בהעלותך את הנרות".

נמצא שעיקר גאולתנו שנעלה מטומאה לטהרה, הוא דוקא על ידי האמונה הקדושה, שעל ידה יכולין להעלות את כל נשמות ישראל ולקרבם אל ה' יתברך, ויכולין לזכות לגאולה.

ועיקר האמונה זוכין לקבל משבעת הרועים, אשר מהם זוכין להמשיך את האמונה בה' יתברך לכל באי עולם, וזה "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", "שבעת הנרות" - הם שבעת הרועים, אשר על ידי שמתגברין לבטל הכפירות, וזוכין להמשיך את האמונה בה' יתברך על כל באי עולם - זוכין להארת פנים כמ"ש "יאר ה' פניו אליך ויחונך" (במדבר י, כה), וכמו שכתוב "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", כי על ידי האמונה ממשיכין הארת פניו יתברך עלינו לגאלנו, וממשיכין את אור שבעת הנרות שהם שבעת הרועים, וזוכין לגאולה. ויהי רצון שתתרבה האמונה בעולם ושיבוא במהרה בן דוד, אמן ואמן.

ביאורים וחידושים בספר דגל מחנה יהודה

כל ישראל מאמינים בני מאמינים אלא שצריך להוציא ולגלות את האמונה שתהיה במדרגה של השגה

כתיב (דברים ו, ח) וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עיניך", החילוק בין תפילין של יד לתפילין של ראש, שיש קבלה ויש השגה; קבלה - הוא מה שכתוב (שבת צ"ז ע"א) שישאל מאמינים בני מאמינים, 'בני מאמינים' היינו מה שמקובל אצלנו מאבותינו. השגה - הוא מה שכתוב (ישעיה נב, ח) "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" שיזכו לעתיד לבוא לשלימות האמונה. נמצא שהאמונה כשהיא בבחינת קבלה מאבותינו לבד היא בהסתרה, והוא ענין תפילין של יד, שנאמר בו (שמות יג, ט) והיה לך לאות על ירך" שהם בהצנע כמו שאמרו במנחות (בדף ל"ז ע"ב). אבל כשמתגלית האמונה היא בבחינת השגה, שהוא כמו שרואה בעיניו ממש את הרחמים של ה' ב"ה, והוא ענין תפילין של ראש שנאמר בהם (דברים כה, י) "וראו כל עמי הארץ" כפי שאמרו שם בגמ' (שם בדף ל"ה ע"ב).

ובלב כל בר ישראל טמונה האמונה הקדושה, אלא שצריך לגלותה ולהביאה להשגה, שישג האדם את רחמי הקב"ה וטובו בעולם כמו שרואה ממש את הדבר בעיניו.

העיקר הוא לזכות להשיג את האמונה ולחיותה ממש, וכשאין מתחדשים בהשגת האמונה נמשכים כפירות בלב האדם אלא שקודם שיגלה האדם את האמונה בה' יתברך ויכיר את הרחמים של ה' יתברך, שהוא ענין השגת האמונה ותפילין של ראש, צריך שיגלה את האמונה שאצלו היא בבחינת קבלה שהיא בהסתרה. פירוש, שאדם חושב על עצמו שאינו מאמין בה' ב"ה והוא משום שאין האמונה נגלית אצלו. לכן צריך קודם שיוציא ויגלה על ידי דיבור את כל מה שקיבל ויש בדעתו על האמונה בה' יתברך. והוא ענין תפילין של יד, שהיא האמונה כפי מה שקיבל מאבותיו ולמד בתורה הקדושה בענין האמונה.

ולאחר מכן צריך שיבוא לענין תפילין של ראש שהוא השגת האמונה "עין בעין". אלא שרוב העולם נמצא תמיד בהנחת תפילין של יד - שמדברים ועוסקים באמונה מה שיש בידם מאבותם ומתוך הלימוד. אבל אין מגיעים לענין תפילין של ראש, ולכן מתגברים הנסיונות מאוד ונמשכים מיני כפירות בלבבות כשרים, ומחזיקים בקושי במידת האמונה ובמדרגה נמוכה, וכל זאת משום שאין מגיעים לענין תפילין של ראש שהם אמונה במדרגה של השגה עין בעין.

כדי להגיע לאמונה בהשגה ממש, צריך לאור עליון שישבר את הלבוש המונע מהאדם את השגת אור האמונה

והטעם לזה שאין מתעלים לאמונה במדרגה כמו שרואים את ה' בעינים, הוא משום שהאדם מנסה להשיג לבדו את האמונה, אבל באמת אי אפשר לתפוס באמונה הקדושה במדרגה של השגה ללא שבעת הרועים ובפרט ללא התקשרות ומחשבה על משה רבנו, כי האמונה הקדושה במדרגה של השגה שמביאה את הבריות לביטול הבחירה אינה יכולה להמשיך לאדם אלא על ידי שבעת הרועים ובפרט על ידי משה רבנו.

כי כשאדם ח"ו חוטא נמשך עליו לבוש טמא המונע ממנו את הגילוי והקירבה של האמונה בה' ב"ה, ועל ידי זה מגיעים ח"ו לקושיות וכפירות. והענין מתחלק לג' דברים: על ידי פגם המחשבה נמשך על מחשבתו לבוש המונע ממנו את הדיקות באמונה במחשבה. ואם ח"ו נעשה פגם בדיבור - נמשך לבוש טמא על דיבורו המונע ממנו להוציא את כל ליבו לפני ה' יתברך, ועל ידי פגם במעשה נמשך לבוש טמא המעכב את האדם מלעשות מצוות ומעשים טובים מכח האמונה.

ולכן כשיש פגם במחשבה דיבור או מעשה, אין האדם יכול להוציא את עצמו מהמקום שנשקע בו, וצריך לאור עליון שישבר הלבוש הטמא מעליו ויוציאו לחירות שיוכל לשוב ולדבוק באמונה בה' יתברך.

כדי לגאול את ישראל, שלח הקב"ה את משה לתקן את דעת האמונה ואת אהרן שיתקן את ענין הדיבור

וכשהיו בני ישראל במצרים היו משוקעים באלו הג' לבושים הטמאים על מחשבתם דיבורם ומעשיהם, ולכך לא יכלו להתפלל כי היה הדיבור בגלות, במצרים – במיצרי הגרון, שלא יכל הדיבור להתגלות בפה של ישראל כדי לעורר ולהמשיך להם את הרחמים והגאולה.

וכדי להוציאם ממצרים שלח הקב"ה את משה אהרן והמטה: משה תיקן ושיבר מעל ישראל את הלבוש הטמא שהיה מונע את האמונה במחשבה כדי שתוכל להתגלות על ידי הפה, כמ"ש (שמות ד, טו) "ואנוכי אהי"ה עם פִּיךָ ועם פִּיהו" שגילה שם אהי"ה כמ"ש (שם ג, יד) "אהי"ה אשר אהי"ה". אהרן תיקן את ענין הדיבור כמ"ש (שם ד, ט"ז) "והוא יהיה לך לפה". והמטה עניינו היה לתקן ענין המעשה, שעל ידו התגלו האותות והמופתים שהם ענין המעשה כמ"ש (שם יז) "ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות".

לכן כל הפרשיות שבתפילין הם מענין האמונה ויציאת מצרים, והעיקר הוא שנהיה קשורים בפנימיות של התפילין שהוא לזכור את משה ואהרן שהסירו מעלינו את הלבושים הטמאים, כדי שנוכל לחזור ולשוב לאמונה שתהיה בהתגלות ונוכל להוציא את הדיבור מהפה לפני הקב"ה.

פשטות סוד יחוד הוי"ה אדנו"ת הוא שיגלה האדם את האמונה בה' יתברך על ידי הפה

והוא סוד יחוד הוי"ה אדנו"ת, כי כלליות האמונה היא כנגד שם הוי"ה, אבל עד לעתיד לבוא ה' ב"ה נסתר, ואינו מתגלה אלא על ידי הפה, כי בעולם הזה שם הוי"ה נכתב ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת אבל לעתיד לבוא נקרא ביו"ד ה"י (פסחים בדף נ"ג ע"א), שהכל יהיה גלוי.

והיינו שאין לנו היום את הכלים לגלות את שם הוי"ה אלא על ידי הדיבור והפה שהוא כנגד שם אדנו"ת שהוא ענין המלכות, ומלכות פה (פתיחת אליהו) כי העולם הבא נברא באות יו"ד והעוה"ז באות ה"י (מנחות כ"ט ע"ב), והיינו שהגילוי לעתיד לבוא יהיה באות יו"ד שהיא כנגד שם הוי"ה, אבל הגילוי בעוה"ז הוא על ידי האות ה"י שהיא כנגד ה' מוצאות הפה ושם אדנו"ת, וזה (תהילים נא, יז) "א-דני שפתי תפתח" שכתוב בשם אדנו"ת.

לכן עיקר עבודתנו היא לגלות את שם הוי"ה על ידי שם אדנו"ת - על ידי הפה, שם הוי"ה הוא כנגד משה רבנו, ושם אדנו"ת הוא כנגד אהרן שהוא כנגד הפה כמ"ש "והוא יהיה לך לפה", כי האמונה גנוזה אצל שבעת הרועים משום שהתייגעו להשיגה במסירות נפש כדי לפרסם שם ה' ב"ה בעולם, לכן זכו לקבלה ולהעבירה לכל נשמות ישראל.

על ידי שנשקע האדם במקום נמוך התרחק מאור דעת האמונה, אבל על ידי הדיבור נתן לנו הקב"ה את האפשרות לשוב ולהשיגה

ומשה השיג את האמונה בשלמות שהיה 'בעלה דמטרוניא' (זוהר בראשית בדף כ"א ע"ב) והיה מעבירה לישראל על ידי אהרן, כי משה היה נסתר מעם ישראל ברוב מן הזמנים, אבל אהרן היה סמוך אצלם תמיד. וכן הוא בענין העבודה על האמונה, שהאמונה נסתרת מן האדם ברוב מהזמנים כמו שמשה היה נסתר מעם ישראל, שהוא כנגד שם הוי"ה. אבל הפה של האדם שהוא כנגד אהרן ושם אדנו"ת, נמצא ברשותו יותר וקרוב הוא יותר להוציא דיבור מפיו ממה שקרוב הוא אצל האמונה.

לכן כדי לזכות לאמונה וסוד התפילין צריך להשתמש בסוד אהרן הכהן ובכח העצום של הדיבור, ועל ידי הדיבור יכול לעשות יחוד בין שם הוי"ה שהוא נסתר לבין שם אדנו"ת שהוא הדיבור ולגלות את האמונה בפיו כמ"ש (תהילים פ"ט, ב) "אודיע אמונתך בפִּי".

גילוי האמונה על ידי הדיבור הוא פנימיות ענין פסח ההגדה והאפיקומן

והוא הענין ששמו של משה נעלם מההגדה, כי הדעת של האמונה ברחמי ה' שהם כנגד שם הוי"ה וכנגד משה - נמצאים בהסתרה, אבל על ידי ההגדה בפה - כנגד אהרן, נעשה הגילוי וזוכים לגלות את האמונה, ולכן נקרא פסח פה-סח והוא מצות "והגדת לבנך" (שמות י"ג, ח').

וזה מה שנהוג להסתיר את חצי המצה שכנגד הוי"ו שהיא כנגד משה שהוא כנגד הוי"ו כידוע, ומשאירים על השולחן את החצי שכנגד דל"ת שהיא כנגד המלכות והפה וכנגד ההגדה, ולאחר שמגידים את האמונה בה' יתברך מוציאים את הוי"ו שהוא כנגד הדעת הגדול שזוכים באכילת האפיקומן, שהוא כנגד השגת האמונה "עין בעין" שהיא על ידי משה, ולכן כתוב "וירא ישראל את ה' הגדולה וגו' ויאמינו בה' ובמשה עבדו" שהוא ענין תפילין של ראש.

כשיש גילוי של האמונה בלב האדם צריך הוא ליחדה עם הדיבור, אבל כשנמצא האדם בהסתרה צריך בכח הדיבור לגלותה והוא נקרא יחודא תתאה

וכשאדם זוכה להרגיש את האמונה בליבו צריך שידבר אותה בפיו, ולקיים "אודיע אמונתך בפ"י" כי על ידי זה נעשה יחוד הוי"ה אדנו"ת, והוא נקרא יחודא עילאה, כי האמונה מגולה אצל האדם והוא מורידה לגילוי על ידי הפה והדיבור.

אבל אם אין האדם זוכה שהאמונה מגולה בליבו, צריך שידבר דיבורי אמונה בפיו בכל מה שיש אצלו בקבלה מאבותיו וכל מה שלמד, שהוא ענין תפילין של יד, וכשיעשה כן באמונת חכמים בשבעת הרועים, על ידי זה מעורר להמשיך עליו דעת מקדושת תפילין של ראש שהם ענין מדרגת האמונה בהשגה, כפי שרואה בעיניו ממש, והוא נקרא "יחודא תתאה" כי היה בתחילה בהסתרה ועל ידי שהתאמן בכח הדיבור מלמטה, גרם ליחוד אדנו"ת הוי"ה.

והוא מש"כ (שמות י"ד, י) "ופרעה הקריב" שכשעם ישראל היו במצוקה גדולה ולא הייתה האמונה אצלם בגילוי, צעקו לה' ב"ה וגרמו "יחודא תתאה" וזה "ופרעה הקריב" - שקירב את היחוד בין הפה לאמונה, בין ההסתרה אל הגילוי. כך כל מה שעובר האדם שהוא ענין מצרים - הוא כדי להרחיקו מאהרן, מהפה, למנוע ממנו את הדיבור, שלא ישתמש בכח הדיבור העצום שהוא הכח והכלי שה' ב"ה נתן לנו שעל ידו יוכל כל אדם לצאת מכל הכפירות שהשתרשו בליבו.

לכן צריך להתגבר בכל תוקף להוציא מפיו דיבורי אמונה שעל ידי זה נעשה יחוד נורא של ההסתרה עם הגילוי, של הוי"ד עם הה"י, של שם הוי"ה עם אדנו"ת, של משה עם אהרן, וזוכין לאור פנימיות תפילין של יד ותפילין של ראש, עד שנזכה לגילוי של תפילין של ראש בגאולה במהרה בימינו.

(משיעור מיום ה' צו תש"ע)

ספר כרם שלמה - עצות והנהגות

- בכל ששת ימי החול האדם הוא כמו שהולך ביער בחשיכה, ואור הלבנה אינו מאיר לו, ואינו יודע את המקום בו הוא מונח ולכן הוא צריך לילך. אבל שבת היא כמו הארת השמש שמאירה לאדם את מקומו והדרך לישועתו.
- כי האדם הוא כמו כתב שאי אפשר לקוראו אלא כנגד השמש, ובשבת שהיא כמו השמש, הוא כמו שנותן את הכתב כנגד השמש ויכול לפענח את הכתוב בו, היינו שבשבת קודש יכול למצוא את מקומו ומדרגתו, ולמצוא את דרכו והמוטל עליו לעשות. לכן בשבת הוא הזמן בו צריך האדם ליישב את דעתו מה שיוכל, לדעת את מקומו ולחשב את דרכיו, כי השבת מסייעת מאוד להאיר לאדם מה שצריך לתקן ובמה יש לו לאחוז.

ספר תפארת ישראל

- בענין הדיבור, גם דבר שהוא אמת ומותר על פי ההלכה לאומרו, צריך להזהר מאוד שלא ללמד חובה על ישראל, כי אף על פי שהחוטא הוא רשע, מכל מקום צריך לזכור שהוא נרדף על ידי היצר הרע, וצריך לשבר את הכעס על ידי הרחמים, הן על האדם עצמו והן על צער השכינה שנעשה ממעשי הרשעים. כי אע"פ שהדובר על הרשע אין בו עוון, מכל מקום מקפיד הקב"ה על כבודם של ישראל, והוא הטעם שאע"פ שהיה אליהו ראוי לחיות לעולם, כיון שלא לימד זכות - עלה בסערה השמימה ולא נשאר בגוף בעולם.

תפילה לשלמה - שער האמונה

רבנו של עולם, אבי אב הרחמן, מלא רחמים, המושף לעולם את אור האמונה, באפן שפך חשך ינוס ויברח מאור האמונה, וזכני לאמונה שלמה בה' יתברך. ועשה ברחמיך שפך הפיות שבעולם ידברו בענין האמונה, באפן שתכלה קלפת עמלק ולא תהיה אפיקורסות בעולם. ואתה ברחמיך על ידי אור האמונה תעלה את כל נשמות ישראל לטהרה עליונה, ותוציאנו חיש קל מהרה מאפלה לאור גדול, ותמשיך עלינו את אור נשמתם של שבעת הרועים, באפן שנגזר לנו לקבל מאור נשמתם ולזכות לשלמות האמונה בה' יתברך. והי רצון מלפניך, שתגאלנו במהרה ובקרב, ותקרב את כל נשמות ישראל אליך יתברך שמה, ותבנה לנו בית מקדשנו ותפארתנו, וזכנו להתגלות משיח צדקנו ותשמחנו. אמן נצח סלה ועד.

ניתן לשמוע את שיעורי מו"ר שליט"א בטלפון 02-5306506 וכן במערכת קול הלשון